

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-11088-009
Otsuse kuupäev	21. sept 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	24-7FITNESSKLUBI OÜ, 14045006
Tarbija nõue	Tasu tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	20. sept 2021

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis kaupleja e-keskkonnas lepingu (tellimuse kinnitus 130068), millega omandas kolmekümne päeva kestel jõusaali kasutamise õiguse mistahes 24-7 Fitness.ee spordiklubide ketti kuuluvas klubis. Tarbija tasus 23.augusti 2021 maksekorraldusega nr 161 kauplejale 30 päeva paketi maksumuse summas 29,95 eurot.

25.augustil 2021 teavitas kaupleja tarbijat covid-19 viiruse tõkestamiseks kehtestatud piirangutest. Kaupleja selgitas tarbijale, millistel tingimustel on võimalik klubi külastada ja pakkus lepingu peatamise võimalust.

Tarbija leiab, et kaupleja kehtestas piirangud peale lepingu sõlmimist ja nende täitmine on tarbija jaoks seotud oluliste lisakulutustega. Leping peatamine määramata tähtjaks ei ole lahendus. Tarbija on seisukohal, et piirangud on diskrimineerivad, kuna teda ei lubata vaktsineerimata jätmise tõttu jõusaali ja tema poolt tasutud raha ei tagastata.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et tarbijal puudub õigus nõuda raha tagastamist. Piirangud on kehtestatud Vabariigi Valitsuse poolt ja kaupleja peab neid täitma. Tarbija pidi piirangute kehtestamise võimalust ette nägema. Tarbijal on võimalik teenust kasutada, kui ta tõendab enda nakkusohutust. Sellekohaseid võimalusi on tarbijale selgitatud ja korraldatud on ka kiirtesti tegemise võimalus.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. VÕS § 8 lg 1 ja § 9 järgi võtavad lepingupooled teineteise suhtes kokkulepitud sisuga kohustusi. VÕS § 9 lg 1 kohaselt sõlmitakse leping pakkumuse esitamise ja sellele nõustumuse andmisega, samuti muul viisil vastastikuste tahteavalduste vahetamise teel, kui on piisavalt selge, et lepingupooled on saavutanud kokkuleppe.

Kõnealusel juhul on kaupleja kodulehel reklaami avaldamisega kutsunud huvitatud isikuid pakkumuste tegemisele. Tarbija on teinud pakkumuse, mille kaupleja on kinnitanud (tellimuse kinnitus 130068). Tarbija on kaupleja arve tasunud 23.augustil 2021, millega on leping sõlmitud (tüüptingimuste p 5.1.3).

Komisjonile esitatud asjaoludest ja tõenditest saab järeldada, et lepingu sisus on nii üürilepingu kui ka teenuse osutamise lepingu elemente. Eelkõige kohustus kaupleja võimaldama tarbijal kasutada jõusaali ja selles asuvaid seadmeid (spordiinventari) ning lepingu olemusele vastavaid tugiteenuseid (pesemisvõimalus jmt). Tarbija soovis jõusaalis asuvat vara paketi kehtivuse perioodil kasutada ning kohustus selle eest maksma tasu vastavalt kaupleja hinnakirjale. Lisateenusena pakkus kaupleja võimalust saada nõuandeid personaaltreenerilt või osaleda rühmatreeningutes.

Pooled ei vaidle lisateenuste kasutamise üle. Vaidluse kontekstis omab eelkõige tähendust spordiklubi jõusaali (ruumi) ja selles asuvate seadmete (spordiinventari) kasutamise õigus kokkulepitud aja kestel ja sellele vastavalt tasu maksmise kohustus.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et vaidluse lahendamisel tuleb lähtuda üürisuhet reguleerivatest sätetest. VÕS § 271 kohaselt kohustub üürileandja andma üürnikule kasutamiseks asja/ruumi ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest tasu.

Esmalt lahendab komisjon lepingu täitmisega seonduvad vaidlusküsimused.

Tarbija on seisukohal, et kaupleja tegevus klubisse sissepääsu piiramisel on hinnatav lepingu rikkumisena. Kaupleja on seisukohal, et on täitnud lepingut nõuetekohaselt. Mõlemale lepingupoolele oli võimalike piirangute seadmine ettenähtav ja pooled pidid lepingu sõlmimisel sellega arvestama. Tarbijal on jätkuvalt õigus jõusaali kasutada; võimaluse realiseerimine sõltub tarbija tegevusest, mitte kauplejast.

VÕS § 276 järgi on üüritud asja üürniku kasutusse andmine üürileandja põhikohustuseks, millele vastab üürniku õigus nõuda üüritud vara kasutamise võimaldamist. Komisjoni hinnangul ei ole kaupleja lepingust tulenevat kohustust rikkunud. Kaupleja jõusaalid on avatud ja tarbijal on paketi kestuse aja vältel õigus jõusaali ja spordiinventari kasutada.

Komisjon selgitab tarbijale, et Vabariigi Valitsuse poolt rahvatervise kaitseks kehtestatud piirangud on täitmiseks kohustuslikud mõlemale lepingupoolele; nende järgimine ei ole kummalgi poolel hinnatav lepingu rikkumisena.

Komisjoni hinnangul ei ole kujunenud olukord tarbija suhtes diskrimineeriv. Võrdse kohtlemise seadusega (VKS) tagatakse isikute kaitse diskrimineerimise eest rahvuse (etnilise kuuluvuse), rassi, nahavärvuse, usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel (§ 1). Tarbija etteheide diskrimineerimisest on üldsõnaline ja konkretiseerimata; avaldusest ei ole võimalik aru saada, millise tunnuse, omaduse või veendumuse tõttu loeb tarbija ennast diskrimineerituks.

Võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise aluseks on samaväärsed eeldused. Komisjonile ei ole esitatud tõendeid, millest saaks järeldada, et kaupleja on kohelnud tarbijat teistest vaktsineerimata isikutest erinevalt või halvemini.

Vabariigi Valitsuse kehtestatud piirangute eesmärk on rahvatervise kaitse, mida tuleb pidada

õiguspäraseks eesmärgiks. Võrdse kohtlemise seadusega ei ole keelatud tervise kaitseks asjakohaste ja vajalike piirangute kehtestamine, seda ka juhul, kui piirangutega võivad kaasneda negatiivsed tagajärjed.

Komisjon juhib tarbija tähelepanu igaühe kohustusele arvestada teiste isikute õiguste ja kohustustega. Tarbijal nagu ka kõikidel teistel isikutel lasub kohustus teha endast olenev selleks, et mitte ohustada teiste isikute tervist. Kõnealusel juhul ei ole tarbijalt nõutud enam, kui enese nakkusohutuse tõendamist, mis on komisjoni arvates teiste klubi kasutajate tervise kaitseks vajalik. Selliste vahendite rakendamine ei ole vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega (VKS § 3 lg 4). Kasutatavate meetmete hindamisel omab muu hulgas tähendust ka teenuse olemus. Spordiinventari kasutamine on üldjuhul tunnustatav tegevus ja toetab liikuvust ning tervislikku eluviisi. Samas on sportlikuks eluviisiks piisavalt võimalusi ka väliskeskkonnas, mis võimaldab tarbijal nakkusohutuse tõendamisega kaasnevat lisakulutusi vältida. Komisjoni arvates on siseruumides kehtestatud abinõud proportsionaalsed taotletava eesmärgiga (VKS § 9).

Kauplejale ei saa ette heita seda, kui tarbijal tekivad enda nakkusohutuse tõendamisel lisakulutused. Covid – 19 viiruse nakkusohutlikkusest on avalikkust teavitatud rohkem kui 18 kuu kestel. Tarbija ei ole esile toonud ega tõendanud, et tal esineks objektiivne takistus, mille tõttu ei ole ta veel saanud ennast vaktsineerida. Ka vaktsineerimata isikutel on jätkuvalt õigus osaleda ühiskonnas samaväärselt vaktsineeritud isikutega. Vaktsineerimisest hoidumine on tarbija enese valik, millega kaasnevat võimalikke lisakulutusi ei ole alust jätta tema lepingupartnerite kanda.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et Vabariigi Valitsuse määruse alusel kehtestatud piirangute täitmine ei ole hinnatav kauplejapoolse lepingu rikkumisena ning tarbija ei saa tuginedes kaupleja rikkumisele lepingust taganeda ega lepingut üles öelda.

Järgnevalt käsitleb komisjon tarbija õigust lepingu üles öelda olukorras, kus kaupleja poolel lepingu rikkumist ei esine.

Hinnanud kaupleja kodulehel avaldatud tüüptingimusi juhib komisjon kaupleja tähelepanu sellele, et tüüptingimuste §-d 7.1 ja 7.2 on tähtajalise lepingu lõpetamise õiguse piiramises ja kahju hüvitise nõudmises vastuolus seadusega ja tühised. Komisjon lahendab vaidluse seaduse alusel.

VÕS § 322 järgi võib vallasasja üürnik juhul, kui üürileandja on tähtajalise üürilepingu sõlminud tarbijaga oma majandus- või kutsetegevuses, üürilepingu üles öelda, teatades sellest 30 päeva ette. Üürileandjal ei ole õigust nõuda sellise ülesütlemisega tekitatud kahju hüvitamist. Seaduses sätestatud tarbija kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

VÕS § 322 eesmärk on ühelt poolt võimaldada tarbijatel vabaneda kestvuslepingust tekkinud tähtajalisest seotusest ja teiselt poolt võimaldada kauplejal lepingu võimaliku ülesütlemise korral oma äritegevust kolmekümne päeva kestel ümber korraldada ja neutraliseerida tähtajalise lepingu lõppemise negatiivne mõju. Kaupleja õigus üüritasule on piiratud ülesütlemisest etteteatamise perioodile langeva maksekohustusega; seda ületavas määras kahju hüvitamise nõuet (seondult lepingu lõppemisega) kauplejal ei ole.

Kõnealusel juhul teatas tarbija lepingu lõpetamise soovist 27.augusti 2021 e-kirjaga. Lepingu ülesütlemine on ühepoolne kujundusõigus, mis ei vaja teise poole nõusolekut. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 69 lg 1 järgi muutub kindlale isikule tehtud

tahteavaldus kehtivaks selle kättesaamisega.

Kaupleja on tarbija kirjale vastanud samal päeval; seega muutus lepingu ülesütlemise tahteavaldus kehtivaks 27.augustil 2021 ja leping lõppenuks seaduses ettenähtud etteteatamise tähtaja möödumisel 26.septembril 2021. Kuna lepingu periood kestab kuni 22.septembrini 2021, lõppes leping vaatamata ülesütlemise teatele lepingu lõppemise tähtpäeval.

Komisjoni arvates peaksid pooled edasise selguse huvides läbi rääkima lepingu peatamisega seonduva. Kaupleja on teinud lepingu peatamise ettepaneku ja kinnitanud lepingu peatamist komisjonile saadetud selgitustes. Tarbija ei ole lepingu peatamise ettepanekuga sõnaselgelt nõustunud. Seega valitseb segadus selles, kas lepingu tähtaja kulgemine peatus kaupleja ettepaneku tegemisega või mitte.

Komisjon peab vajalikuks selgitada tarbijale VÕS §-st 6 tulenevat hea usu põhimõtet, mille järgi peavad võlasuhte pooled teineteise suhtes käituma hea usu põhimõttest lähtuvalt. Võlasuhetele ei kohaldata seadusest, tavast ja lepingust tulenevat, kui see oleks hea usu põhimõttest lähtuvalt vastuvõetamatu.

Komisjoni arvates on kaupleja teinud endast oleneva, et võimaldada tarbijal lepingu sõlmimisel omandatud õigusi kasutada. Kaupleja on õigustatult pakkunud tarbijale kokkulepet lepingu peatamiseks. Kaupleja ettepanek ei eelda lepingu peatamist määramata ajaks, vaid üksnes selleks ajaks, mille kestel on tarbijal võimalik teha enda nakkusohutuse tõendamiseks vajalikud toimingud. Tarbija on õigustatud otsustama, kas ta neid toiminguid teeb või mitte.

Komisjon käsitab ka määratud tähtajaga lepingu erakorralist ülesütlemist mõjuval põhjusel (VÕS §-d 196 ja 313). Osundatud seaduste järgi on lepingu poolel õigus mõjuval põhjusel leping üles öelda ilma etteteatamise tähtaega järgimata. Komisjoni arvates ei ole kõnealusel juhul tegemist mõjuva põhjusega, mis annaks tarbijale õiguse leping ilma etteteatamise tähtajata üles öelda.

Seaduse kohaselt on mõjuvaks põhjuseks asjaolu, mille ilmnemisel ei saa ülesütlemist soovivalt lepingupoolelt kõiki asjaolusid arvestades ja mõlema poole huvides kaaludes eeldada, et ülesütlev pool lepingu täitmist jätkab. Tarbija ei ole esile toonud põhjust, mis oleks hinnatav mõjuvana VÕS §-des 196 ja 313 ettenähtud tähenduses. Komisjoni arvates kannavad kõnealuse lepingu tähtaja kestel lepingust tekkinud õiguste realiseerimise ja kohustuste täitmise võimalikkuse riisikot mõlemad pooled.

Mõistlikkuse põhimõtte (VÕS § 7) järgi pidid mõlemad pooled lepingu sõlmimise ajal ette nägema ja arvestama, et coroonaviiruse levik võib ägeneda ning selle tõkestamiseks piiratakse siseruumide kasutamise võimalusi. Mõlemalt lepingu poolelt tuleb eeldada, et nad teevad endast oleneva, et piirata ühiskonnas nakkuse levikut. Nakkusohutuse tagamine ja tõendamine on eelkõige iga isiku mõjualasse kuuluv asjaolu; tarbijal puudub õigus suurendada teiste spordiklubi kasutajate terviseriski.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbijal puudus õigus öelda leping üles erakorraliselt ilma etteteatamise tähtaega järgimata. Pooled on lepinguga jätkuvalt seotud. Kui pooled ei saavuta kokkulepet lepingu peatamises, lõpeb leping tähtaja möödumisega 22.septembril 2021.

Tarbija on esitanud tasu tagasinõude; tarbija on tasunud 30 päevase paketi maksumuse; seega vastab lepingu kestus kaupleja seadusest tulenevale tasunõude kestusele. Kaupleja on

õigustatult teatanud tarbijale tasu tagastamisest keeldumisest. Tarbija nõue ei ole põhjendatud ja tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/